

ПРОЦЕСИ КОМПЛЕКСНОЇ МЕТАЛООБРОБКИ

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	131 – Прикладна механіка, 133 – Галузеве машинобудування
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	Осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	Залік

Автор курсу та лектор:

к.т.н., доц. Шевченко Олександр Володимирович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри машинобудування та прикладної механіки

посада

shevchenko_ov@snu.edu.ua
електронна адреса

+38-066-204-34-73
телефон

Viber
месенджер

121 НК
за розкладом
консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Наведені в курсі матеріали спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти поглиблених знань про сучасні методи комплексної металообробки, до яких відносяться електророзрядна обробка, електрохімічна обробка, комбінована ультразвукова обробка, магнітно-імпульсна обробка, обробка з поверхневим пластичним деформуванням, механічна обробка з одночасним нагріванням матеріалу, що обробляється, анодно-механічна обробка. У процесі навчання здобувачі вищої освіти отримують практичні навички з вибору режимів та проектування технологічних процесів комплексної металообробки.

Ціль вивчення курсу – отримати поглиблені знання про сучасні методи комплексної металообробки (електророзрядна обробка, електрохімічна обробка, комбінована ультразвукова обробка, магнітно-імпульсна обробка, обробка з поверхневим пластичним деформуванням, механічна обробка з одночасним нагріванням матеріалу, що обробляється, анодно-механічна обробка); оволодіти практичними навичками з вибору режимів та проектування технологічних процесів комплексної металообробки.

Курс може бути корисним студентам за спеціальностями в галузі знань «13 Механічна інженерія», «14 Електрична інженерія», «15 Автоматизація та приладобудування», а також майбутнім економістам, менеджерам та перекладачам, що планують працевлаштування на підприємства, діяльність яких пов'язана з машинобудівною галуззю знань.

Результати навчання:

Знати: основні теоретичні принципи, на яких базуються сучасні методи комплексної металообробки – електророзрядна обробка, електрохімічна обробка, комбінована ультразвукова обробка, магнітно-імпульсна обробка, обробка з поверхневим пластичним деформуванням, механічна обробка з одночасним нагріванням

ванням матеріалу, що обробляється, анодно-механічна обробка. Вміти: обирати раціональні схеми обробки та розраховувати режими обробки з урахуванням стану матеріалу, що обробляється, а також умов експлуатації та вимог до фізико-механічних властивостей деталей.

Передумови до початку вивчення:

Попереднє вивчення дисциплін “Фізика”, “Хімія”, “Різальний інструмент”, “Теорія різання”, “Металорізальні верстати та системи”, “Технологічна оснастка”.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність використовувати методи фундаментальних наук для розв’язання загальноінженерних та професійних задач.
2. Здатність обирати оптимальні типові технологічні процеси при виготовленні виробів та конструкцій.
3. Здатність демонструвати творчий і новаторський потенціал у проектних розробках.
4. Здатність розробляти плани й проекти, спрямовані на досягнення поставленої мети та зорієнтовані на наявні ресурси, розпізнавати та керувати чинниками, що впливають на витрати у планах і проектах.
5. Здатність забезпечувати технологічність виробів і процесів їхнього виготовлення, контролювати дотримання технологічної дисципліни при виготовленні виробів.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Електророзрядна обробка матеріалів	денна 4/0/2 заочна 2/0/1	Загальна характеристика електророзрядної обробки матеріалів. Види розрядів, що використовуються для обробки: іскровий розряд, дуговий розряд, стаціонарний електричний розряд в потоці рідини, що переміщується при надмірному тиску. Механізми руйнування матеріалів при електророзрядній обробці. Параметри електричних імпульсів. Оброблюваність матеріалів. Методи генерації електричних імпульсів: силові транзисторні генератори, електромашинні генератори, високочастотні індукторні генератори. Інструменти та робочі рідини для електророзрядної обробки. Основні параметри режиму обробки. Типові операції електророзрядної обробки: копіювально-прошивальні операції; операції розрізання; шліфування; маркування.	Участь в обговоренні на лекції. Усне опитування при проведенні практичних занять. Тести.
2.	Електрохімічна обробка матеріалів	денна 4/0/2 заочна 2/0/1	Основні принципи електрохімічної обробки. Електро-хіміко-гідралічна обробка. Електро-хіміко-механічна обробка. Механізми анодного розчинення матеріалу, що обробляється. Електроліти та устаткування для електрохімічної обробки. Компонування верстатів для електрохімічної обробки. Основні схеми формоутворення при електрохімічній обробці. Обробка з рухомим та нерухомим електродом-інструментом. Правила побудови електричних карт. Типові технологічні процеси електрохімічної обробки: копіювально-прошивні операції; обробка деталей типу тіл обертання; обробка деталей складної геометрії; електро-хіміко-гідралічне різання; електрохімічне шліфування та хонінгування.	Участь в обговоренні на лекції. Усне опитування при проведенні практичних занять. Тести.
3.	Комбінована ультразвукова обробка матеріалів	денна 4/0/2 заочна 0/0/0	Основні технологічні схеми ультразвукової обробки: розмірна абразивна обробка профільованим інструментом; обробка не профільованим інструментом в абразивній суспензії; ультразвукове зміцнення профільованим та не профільованим інструментом; обробка вільним абразивом при одночасному накладанні ультразвукових коливань. Схеми концентрації ультразвукових коливань. Схеми руйнування матеріалів при ультразвуковій обробці. Параметри режиму обробки. Технологічні характеристики обробки: продуктивність, якість обробленої поверхні, точність. Устаткування для ультразвукової обробки. Розрахунок і проектування концентраторів для комбінованої ультразвукової обробки.	Участь в обговоренні на лекції. Усне опитування при проведенні практичних занять. Тести.
4.	Магнітно-імпульсна обробка	денна 4/0/2 заочна 0/0/0	Схеми формоутворення при магнітно-імпульсній обробці: електродинамічне формоутворення; індукційне формоутворення. Типові операції магнітно-імпульсної обробки: індукційне обтиснення трубчастих заготовок; електродинамічна роздача трубчастих заготовок; індукційне витягування; індукційна вирубка. Технологічні обмеження, які слід враховувати при проектуванні процесів магнітно-імпульсної обробки.	Участь в обговоренні на лекції. Усне опитування при проведенні практичних занять. Тести.
5.	Обробка з поверхневим пластичним деформуванням	денна 4/0/2 заочна 0/0/0	Загальна характеристика методів обробки поверхневим пластичним деформуванням. Статичні методи обробки поверхневим пластичним деформуванням: обкатування і розкатування; вигладжування; вібраційне накатування і вібраційне вигладжування; поверхнєве дернування. Ударні методи обробки поверхневим пластичним деформуванням: дробоструминне зміцнення; відцентрове обкатування; зміцнення бойками; вібраційна ударна обробка; обробка сталевими щітками. Деформаційна формозміна повер-	Участь в обговоренні на лекції. Усне опитування при проведенні практичних занять. Тести.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			хонь.	
6.	Механічна обробка з одночасним нагріванням матеріалу, що обробляється	денна 4/0/2 заочна 0/0/0	Механічна обробка покриттів безпосередньо під час плазмового наплавлення: технологічні схеми фрезерування та шліфування. Термомеханічна обробка. Обробка з нагріванням струмами високої частоти. Обробка з електроконтактним підігріванням. Електродеформаційна механічна обробка. Плазмовомеханічне точіння і фрезерування. Ротаційне різання з плазмовим нагріванням.	Участь в обговоренні на лекції. Усне опитування при проведенні практичних занять. Тести.
7.	Методи анодно-механічної обробки матеріалів	денна 4/0/2 заочна 0/0/0	Електроабразивна і електроалмазна обробки. Алмазна електролітична обробка полікристалічними катодами. Абразивне електроерозійне шліфування. Алмазно-іскрове шліфування. Електрохімічне полірування в абразивній суспензії.	Участь в обговоренні на лекції. Усне опитування при проведенні практичних занять. Тести.

Рекомендована література

1. Панченко В.Я. Лазерные технологии обработки материалов: современные проблемы фундаментальных исследований и прикладных разработок. Москва: Физматлит, 2009. 664 с.
2. Житников В.П., Зайцев А.Н. Импульсная электрохимическая размерная обработка. Москва: Машиностроение, 2008. 413 с.
3. Якухин В.Г. Высокотехнологичные методы обработки: учебное пособие. Москва: МГИУ, 2011. 362 с.
4. Ковшов А.Н., Назаров Ю.Ф., Ярославцев В.М. Нетрадиционные методы обработки материалов: учебное пособие. Москва: МГОУ, 2007. 211 с.
5. Петраков Ю.В., Сохань С.В., Фролов В.К. Технології формоутворення сучасних складнопрофільних деталей: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 379с.

Методичне забезпечення

1. Шевченко О.В. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни “Обробка спеціальних деталей”. Северодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. 62 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	15
Письмове опитування	35
Індивідуальні завдання	-
Екзамен	50
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Завдання і заняття:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.